

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2020
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 342/2020
populárny názov	Súdny poplatok - medzitýmny rozsudok, dovolanie
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.09.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Z povahy medzitýmneho rozsudku vyplýva, že nie je vyčerpaný predmet konania, pretože sa rozhoduje len o základe predmetu konania. Z uvedeného dôvodu ho z materiálneho hľadiska pre účely vyrubovania súdneho poplatku nemožno považovať ani za rozhodnutie vo veci samej, pretože hoci sa právoplatne rozhodne o základe úplatného nároku (či tu právo je alebo nie), konanie pokračuje a končí v poradí ďalším rozsudkom, ktorým sa vyčerpá predmet konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je žalovanou v konaní pred okresným súdom, kde tento rozhodol medzitýmnym rozsudkom. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, ktorému krajský súd nevyhovел, načo podala dovolanie. Okresný súd ju vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, ktorý vyrubil ako dvojnásobok poplatku podľa sadzobníka, vykladajúc poznámku v ňom uvedenú, podľa ktorej sa neplatí poplatok za odvolanie proti medzitýmnemu rozsudku, tak, že na dovolanie proti medzitýmnemu rozsudku sa nevzťahuje.
z odôvodnenia	Podľa § 6 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednej inštancii. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie a kasačnú sťažnosť sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z citácie tohto ustanovenia teda vyplýva, že pokiaľ zákon hovorí o konaní, má na zreteli celé konanie v príslušnom stupni a nie rozhodovanie o jednej z viacerých procesných otázok v rámci konania na jednom stupni. Pod pojmom „vec sama“, treba z funkčného hľadiska vnímať rozhodnutia, ktoré sa týkajú merita veci, podstaty sporu, resp. samotného žalovaného nároku.

Rozhodnutiami vo veci samej sú teda rozhodnutia, ktorými sa vyčerpá samotný predmet konania.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd pri vyrubovaní súdneho poplatku vychádzal výlučne z gramatického výkladu predmetného ustanovenia § 6 ods. 2 zákon č. 71/1992 Zb. a výnimky uvedenej v poznámke č. 4 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov, v zmysle ktorej z odvolania proti rozsudku, ktorým rozhodol len o základe predmetu konania sa poplatok neplatí. Okresný súd konštatoval, že zákon č. 71/1992 Zb. vyslovene rieši len situáciu, keď sa neplatí poplatok za podanie opravného prostriedku proti tzv. medzitýmne rozhodnutiu. Vzhľadom na uvedené okresný súd dospel k záveru, že dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o medzitýmnom rozsudku podlieha poplatkovej povinnosti.

Ústavný súd považuje tento právny záver okresného súdu za vecne nesprávny a porušujúci označené práva sťažovateľky. Okresný súd si rozhodnutie o základe konania (tzv. medzitýmny rozsudok, pozn.) stotožnil s rozhodnutím vo veci samej. S týmto právnym posúdením nie je možné sa stotožniť. Zákonodarca pri koncipovaní úkonov, resp. konaní, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti, si uvedomil, že existuje osobitná skupina rozhodnutí, ktoré nemožno vyslovene považovať za procesné rozhodnutia, ale ani za rozhodnutia vo veci samej, čo vyjadril aj v poznámke č. 4 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Je pravdou, že poznámka č. 4 výslovne stanovuje, že poplatok sa neplatí z odvolania proti tzv. medzitýmne rozsudku, avšak z ústavnoprávneho hľadiska neexistuje právne relevantný dôvod na to, aby tento princíp nebol uplatnený aj v rámci nadväzujúceho opravného prostriedku, ktorým je dovolanie. Ani okresný súd žiaden relevantný dôvod v tomto smere neprodukoval, len sa odvolal na to, že zákon takýto postup neumožňuje, keďže ho výslovne neustanovuje.

V okolnostiach veci samotný neštandardný postup okresného súdu, teda taký, ktorý nemožno pripísať na ľarchu sťažovateľky, by v okolnostiach veci mohol znamenať to, že by mohla byť znevýhodnená v dôsledku postupu okresného súdu, a to tým, že by musela pri dovolaní proti konečnému rozsudku vo veci samej platiť poplatok za dovolanie ešte raz. Takisto je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že pokiaľ sa na odvolacom súde teda za konanie súdu druhej inštancie pri rozhodovaní o opravnom prostriedku smerujúceho proti medzitýmne rozsudku súdny poplatok neplatí, pri dovolaní sa vyberá dvojnásobok poplatku za konanie na jednej inštancii, čo v okolnostiach predstavuje 0. Nie je možné argumentovať tým, že na prvej inštancii bol zaplatený súdny poplatok za návrh (a preto treba vychádzať z poplatkovej povinnosti v konaní pred súdom prvej inštancie), pretože v čase podania návrhu sťažovateľka nemohla vedieť, že súd prvej inštancie rozhodne medzitýmne rozsudkom, pričom zaplatený súdny poplatok sa vzťahuje na konanie a rozhodnutie vo veci samej, teda okresný súd aj po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku bude rozhodovať tak, aby vyčerpá celý predmet konania.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II z 18. februára 2020 porušené boli.
2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 18. februára 2020 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.
3. Sťažovateľke priznáva náhradu trov konania.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	arbitrárnosť rozsudok-medzitýmny aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces poplatok-súdny práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu konanie-splnenie podmienok konania dovolanie-dovolacie konanie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.